

Taak evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's

De commissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen.

De commissie besteedt in dit onderzoek in ieder geval aandacht aan de volgende onderwerpen:

- de vormgeving van (het stelsel van) de veiligheidsregio's, mede in het licht van het gehele stelsel van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- de wijze waarop de taken, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de verschillende actoren in het stelsel zich tot elkaar verhouden;
- de samenwerking tussen de bedoelde actoren;
- brandweer, GHOR en bevolkingszorg;
- informatievoorziening;
- Instituut Fysieke Veiligheid.

Toelichting taak evaluatiecommissie

De evaluatie is van belang om zicht te krijgen op het functioneren van het stelsel zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's (Wvr). Dit betreft zowel de bestuurlijke als operationele componenten alsmede de interactie daartussen. Het gaat daarbij om de realisatie van efficiënte en kwalitatief hoogwaardige brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder bestuurlijke regie.

De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wvr en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing. De ontwikkelingen waarop in de taak van de evaluatiecommissie wordt gedomd, kunnen betrekking hebben op de inrichting van het openbaar bestuur in Nederland, het politiebestedel, het staatsnoodrecht, de gezondheidszorg, decentralisatiebewegingen in de zorg en het sociaal domein, de Omgevingswet, klimaatverandering, duurzaamheid/energietransitie, demografie (vergrijzing) en technologie, nieuwe dreigingen, langzame crises (zoals infectieziekten), crises in meerdere veiligheidsregio's die niet aan elkaar grenzen, en internationale ontwikkelingen.

Het is de bedoeling dat de evaluatie zo wordt uitgevoerd dat deze inzicht biedt in wat goed werkt, waar er verbetermogelijkheden zijn, en wat bij knelpunten de oplossingsrichtingen zijn.

De evaluatiecommissie dient aan een aantal onderwerpen in ieder geval aandacht te besteden:

A. De vormgeving van (het stelsel van) de veiligheidsregio's, mede in het licht van het gehele stelsel van de rampenbestrijding en crisisbeheersing

Aspecten die hierbij aandacht behoeven, zijn: de in de Wvr gehanteerde definities van ramp, crisis, rampenbestrijding en crisisbeheersing, de omvang van de veiligheidsregio', de reikwijdte/taakvelden/inrichting van de veiligheidsregio's, democratische legitimiteit en de rol van de gemeenteraden, financiën, toezicht, de rol van de commissaris van de Koning, de positie van de Veiligheidsberaad, de relatie van het stelsel van de veiligheidsregio's met het politiebestedel, de waterschappen en het Rijk, en de bestuurlijke en operationele organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing (in koude en warme fase). Hierbij behoeft ook aandacht de relatie en interactie tussen de nationale crisisstructuur en het stelsel zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's.

Maar ook kan hierbij gedacht worden aan aspecten die de kwaliteit betreffen, zoals eisen en normen die al dan niet in de Wvr of andere regelgeving zijn opgenomen en het lerend en presterend vermogen.

Een ander aspect dat aandacht behoeft is de vraag in welke mate de op de veiligheidsregio's van toepassing zijnde regelgeving – dus ook de regelgeving anders dan de Wvr en onderliggende regelgeving – sluitend is. Met andere woorden: wordt er iets gemist in de regelgeving? De commissie behoeft niet alle andere wetten en onderliggende regelgeving te onderzoeken, maar wel wordt verwacht dat de commissie rapporteert over bij de evaluatie tegengekomen omissies in andere wetten en regelgeving met betrekking tot de veiligheidsregio's.

B. De wijze waarop de taken, de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende actoren in het stelsel zich tot elkaar verhouden

Hierbij behoeven in ieder geval de volgende dimensies aandacht:

- binnen en tussen de veiligheidsregio's;
- tussen veiligheidsregio's en publieke en private ketenpartners (zoals politie, waterschappen en vitale partners) en het Rijk;
- bij landgrensoverschrijdende en internationale samenwerking (bijvoorbeeld in het kader van de Europese Unie);
- tussen veiligheidsregio's en het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV);
- de stelselverantwoordelijkheid van de Minister van JenV, in ieder geval ten aanzien van de veiligheidsregio's en het IFV.

Het onderwerp betreft de risicobeheersing (proactie- en preventie), de voorbereiding op branden, rampen en crises (waaronder de planvorming, de uniformering en standaardisatie van processen en het opleiden, trainen en oefenen) en de feitelijke bestrijding van lokale, regionale, bovenregionale en nationale rampen en crises.

Bij dit onderwerp behoeft de vraag aandacht in welke mate de van toepassing zijnde regelgeving aansluit bij de legitieme behoefte van de praktijk.

C. De samenwerking tussen de bedoelde actoren

Dit betreft de bestuurlijke en operationele samenwerking bij de risicobeheersing, de voorbereiding en de feitelijke bestrijding van lokale, regionale, bovenregionale en nationale rampen en crises tussen de verschillende actoren in het stelsel en de interactie tussen de bestuurlijke en operationele niveaus. Bijzondere aandacht verdient de spanning tussen lokale autonomie van gemeenten en veiligheidsregio's en het nemen van (gezamenlijke) verantwoordelijkheid voor bovenregionale vraagstukken¹/de daartoe vereiste uniformiteit en voor de samenwerking met ketenpartners en het Rijk.

D. Brandweer, GHOR en bevolkingszorg

Aspecten die bij de brandweer aan bod kunnen komen, zijn de effecten van de regionalisering van de brandweer, de positie van het personeel (beroeps en vrijwilligers) en de rol, taken en organisatie van de brandweer op het gebied van risicobeheersing en incidentbestrijding. De incidentbestrijding is gericht op zowel regulier optreden als incidenten zoals ongevallen met gevaarlijke stoffen en incidenten in/op het water, waarbij specialistische kennis en vaardigheden nodig zijn.

Aspecten die bij de GHOR en bevolkingszorg aan bod kunnen komen, zijn hun positie, rol en ophanging in het stelsel van de Wet veiligheidsregio's. Bij de GHOR verdient de spanning tussen veiligheid en gezondheidszorg aandacht en bij bevolkingszorg de relatie in verantwoordelijkheden van de individuele gemeenten en de veiligheidsregio.

E. Informatievoorziening

Met informatie- en communicatievoorziening wordt o.a. bedoeld op de informatie-uitwisseling tijdens rampen en crisis (zowel binnen veiligheidsregio's, als tussen

¹ Kamerstukken II 2018/19, 29517, nr. 154.

veiligheidsregio's, hulpverleningsdiensten en overige crisispartners), het risicoprofiel, de risico- en crisiscommunicatie, met inbegrip van de risicokaart en het waarschuwen van de bevolking.

F. Instituut Fysieke Veiligheid

De in de Wvr, artikel 75a, vermelde evaluatie van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) maakt deel uit van deze evaluatie². Aspecten die hierbij aan bod kunnen komen, zijn de governance IFV, de positie, scope en rol IFV, de financiering en de bepaling over de betrokkenheid van het in de brandweertzorg werkzame personeel bij de besluitvorming (Wvr, artikel 68, tweede lid).

² TK 2018-2019, 29517, nr. 144